

► **Volební kapitulace Leopolda I., vydaná před zvolením římským císařem 18. července 1658**

My, Leopold, z Boží milosti volený král, po všechny časy rozmnožitel říše, v Germánii, v Uhrách, Čechách, Dalmácii, Chorvatsku a Slavonii atd. [...] A protože jsme se o své vlastní vůli s těmito milými příbuznými a kurfiřty před všemi knížaty a stavy Svaté říše římské shodli na následujících člancích, tímto dokumentem je dáváme všem na vědomí.

Čl. I

Zaprvé, že my v čase tohoto našeho panování křesťanstvo a papežský stolec i křesťanskou církev jako ochránce budeme věrně chránit.

Čl. XV

Budeme bránit dohromady i zvlášť každé rozepři a nesvornosti v rámci říše, podporovat dodržování míru a jednoty. Veškeré spory budou řešeny před řádnými soudy podle zákonů a nařízení říše včetně nedávného míru z Münsteru a Osnabrücku.

Čl. XVI – verbování vojska pouze za účelem ochrany říše, zákaz verbování cizích mocností na území říše, průchody vojsk a služba v cizích armádách

Čl. XXVIII

Nechceme a nebudeme připouštět, aby bez svolení kurfiřtské rady a bez spravedlivých a dostatečných příčin, které jsou dostatečné k příslušnému aktu, nýbrž po skončení řádného procesu, byla vyhlášena skutečná říšská klatba. Tento proces musí být veden podle řádu komorního soudu, reformovaného roku 1555 a schváleného na následujícím říšském sněmu, a musí se týkat jen toho, kdo se veřejně a opakovaně chová jako rušitel míru.

Čl. XXXIII – zlepšení mincování

Čl. XXXVII

Chceme rovněž římskou královskou korunu převzít a činit vše, jak se patří, všechny kurfiřty potvrdit v jejich funkcích při korunovaci a spory mezi kurfiřtem mohučským a kolínským ohledně korunování bez odkladu vyřešit a potvrdit, tentokrát ale se odehraje korunovační akt v režii kolínského arcibiskupa, jelikož město Aachen [Cáchy] ležící nedaleko Kolína, kde se odpradávná akt odehrával, utrpělo těžké ztráty požárem. Rovněž slibujeme, že budeme sídlit v rezidenci ve Svaté říši římské německého národa. [...]

Čl. XXXVIII – způsob měnění říšských zákonů a neplatnost při jiném postupu

Čl. XLIII

Budeme v písemném projevu i v projevu ústním při jednání ve věcech říše používat pouze německý a latinský jazyk. Mimo říši budeme užívat jazyků v místě obvyklých, ale při jednání naší říšské dvorské rady to bude pouze němčina a latina.

■ Otázky k textu:

1. Ověřovací

- a) Vypište všech osm kurfiřtů, kteří roku 1658 dojednávají kapitulaci.
- b) Které dva jazyky budou používat říšské dvorské orgány v čele s říšskou dvorskou radou?

2. Faktografické

- a) Co znamenalo v praxi, když byl nad někým vyhlášen „říšský acht“, a uveďte alespoň jeden konkrétní příklad, kdy se tak stalo.
- b) Vysvětlete pojem „vikář“, popř. „říšský vikář“.

3. Historické myšlení

- a) Vyberte si v dokumentu dva body, které se panovník zavázal dodržovat, a zkuste určit argumenty pro a proti (výhody a nevýhody), proč by měly být v kapitulaci uvedeny.
- b) Jaké důsledky mělo vydání tohoto dokumentu pro vládu Leopolda I.?

■ Vazba na rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání:

RVP ZV: objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky